

ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิชาการจัดการทรัพยากรป่าไม้ชุมชน (Social Forest Resource Management)
รหัสวิชา 313522 จำนวน 3 หน่วยกิต 3(3-0)

ภาคปลาย ปีการศึกษา 2551 บรรยาย: วันอังคาร เวลา 9.00-12.00 น. ห้องประชุม 1 ชั้น 1 ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์

เนื้อหารายวิชา (Course Description)

แนวคิดการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน ชุมชนและองค์กรในชุมชน สิทธิชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน หลักและกระบวนการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน

วัตถุประสงค์ของวิชา (Objectives)

- ให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน
- ให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน องค์กรในชุมชน สิทธิชุมชน และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
- ให้นิสิตมีความเข้าใจกระบวนการจัดการป่าไม้ชุมชน เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ในการอำนวยความสะดวก และร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาด้านป่าไม้ชุมชนอย่างเหมาะสมในสภาพพื้นที่ต่าง ๆ ต่อไป

หัวข้อรายวิชา (Course Outline)

- แนวคิดการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
- ชุมชนและองค์กรในชุมชน
- สิทธิชุมชน
- การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของคนในชุมชน
- หลักและกระบวนการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน
- การกำหนดปัจจัยชี้วัดเพื่อประเมินผลการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยชุมชน
- การวิเคราะห์ตลาดและการพัฒนาการจัดการป่าไม้ชุมชน
- ศึกษาผลงานภาคสนาม (กรณีศึกษา)

ตารางกิจกรรมการเรียนการสอน (อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม)

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน	เนื้อหา	กิจกรรม
1	28 ต.ค.51	แนะนำรายวิชา แจกแจงแผนการสอน ทบทวนบทเรียน	บรรยาย ทำการบ้าน
2	4 พ.ย.51	แนวคิดการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน	แลกเปลี่ยนบทเรียน
3	11 พ.ย.51	ชุมชนและองค์กรในชุมชนกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้	แลกเปลี่ยนบทเรียน
4	18 พ.ย.51	สิทธิชุมชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม	แลกเปลี่ยนบทเรียน
5,6	25 พ.ย.-2 ธ.ค. 51	การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของคนในชุมชน	แลกเปลี่ยนบทเรียน
7,8	9,16 ธ.ค. 51	หลักและกระบวนการจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยเน้นชุมชนเป็น ฐาน: การวิเคราะห์ปัญหาและผู้ได้รับผลกระทบ	แลกเปลี่ยนบทเรียน
9	23 ธ.ค. 51	ช่วงสอบกลางภาค ตั้งแต่ วันที่ 20-28 ธ.ค. 51	สอบข้อเขียน
10	30 ธ.ค. 51	กรณีศึกษาการจัดการทรัพยากรป่าไม้ชุมชน	ศึกษานอกสถานที่
11,12	6,13 ม.ค. 52	การวางแผนและการจัดทำโครงการพัฒนาป่าไม้ชุมชน	แลกเปลี่ยนบทเรียน
13	20 ม.ค. 52	การกำหนดเครื่องชี้วัดเพื่อประเมินผลการจัดการทรัพยากรป่า ไม้ชุมชน	แลกเปลี่ยนบทเรียน
14	27 ม.ค. 52	การวิเคราะห์ตลาดและการพัฒนาการจัดการป่าไม้ชุมชน	แลกเปลี่ยนบทเรียน
15	3 ก.พ. 52	งานวันเกษตรแห่งชาติ ตั้งแต่ 31 ม.ค. -7 ก.พ. 52	หยุดการสอน
16	10 ก.พ. 52	การติดตามประเมินผล และมาตรการแก้ไขปรับปรุงแผนการ จัดการป่าไม้ชุมชน	แลกเปลี่ยนบทเรียน
17	17 ก.พ. 52	ทบทวนเนื้อหารายวิชา	สรุปทบทวน
18	24 ก.พ. 52	ช่วงสอบปลายภาค ตั้งแต่ วันที่ 23 ก.พ.-6 มี.ค. 52	สอบข้อเขียน

วิธีการสอนและระบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การบรรยาย การเรียนการสอนแบบร่วมมือ อภิปราย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง/กลุ่ม การรายงานหน้าชั้น การทำ
การบ้าน การปฏิบัติการ การศึกษานอกสถานที่ การเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย การทดลอง การค้นคว้าวิจัย การ
รวบรวมผล การวิเคราะห์และวิจารณ์ การสรุปและการนำเสนอ การเรียนการสอนแบบ Webbase ฯลฯ

อุปกรณ์สื่อการสอน

แผ่นใส/เครื่องฉายข้ามศีรษะ สไลด์ กระดาน white board เอกสารประกอบการบรรยาย เทคโนโลยีสารสนเทศ
(IT)

การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

- การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน 40 เปอร์เซ็นต์
- การสอบกลางภาค 30 เปอร์เซ็นต์
- การสอบปลายภาค 30 เปอร์เซ็นต์

การประเมินผลการเรียน

ใช้วิธีการตัดเกรด

เอกสารอ่านประกอบ

- กฤษฎา บัญชัย นันทน อินทนนท์ ภาคภูมิ วิชาณดิรวัดน์ วิฑูรย์ เลียนจำรุญ ศยามล ไกยูรวงศ์ สมชาย รัตนเชื้อสกุล ลัญชัย สุทธิพันธ์วิหาร. 2546. คู่มือปฏิรูประบบสุขภาพ. กรุงเทพฯ โครงการยุทธศาสตร์นโยบายสุขภาพพื้นฐาน ทรัพยากร. 288 หน้า.
- ฉันทนา บรรณศิริโชติ สุริชัย หวันแก้ว ยุทธชัย เถลิ้มชัย และศรินยา คำพิลา. 2546. ผู้ใหญ่วิบูลย์ กับการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนป่าตะวันออก (วนเกษตร) จ. ฉะเชิงเทรา. สำนักพิมพ์กุสยแสด. 208 หน้า.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2546. มิติเรื่องสุขภาพทรัพยากรกับเศรษฐกิจพอเพียง. โครงการยุทธศาสตร์นโยบายสุขภาพพื้นฐาน ทรัพยากร. 22 หน้า.
- วิพัทธ์ จินตนา. 2550. ระบบวนเกษตรและการจัดการ. ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ. 148 หน้า.
- ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก. 2545. รวมบทความป่าชุมชน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ. 112 หน้า.
- สมศักดิ์ สุขวงศ์. 2550. การจัดการป่าชุมชน : เพื่อคนและเพื่อป่า. บริษัททิวทัศน์การพิมพ์ กรุงเทพฯ. 335 หน้า.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2533. พื้นดินคือชีวิต วิธีการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการพึ่งพาตนเอง. โครงการหนังสือเล่ม. 95 หน้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. 2545. ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.... ในการประชุมสัมมนาเรื่อง “ป่าชุมชนกับการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน”. 22 มกราคม 2545. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน นนทบุรี. 20 หน้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. 2545. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่อง “ป่าชุมชนกับการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน”. 22 มกราคม 2545. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน นนทบุรี. 35 หน้า.
- เสน่ห์ จามริก. 2546. สุขภาพทรัพยากรป่าเขตร้อนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. โครงการยุทธศาสตร์นโยบายสุขภาพพื้นฐาน ทรัพยากร. 28 หน้า.
- เสน่ห์ จามริก. 2546. ความหลากหลายทางชีวภาพในกระแสโลกาภิวัตน์. โครงการยุทธศาสตร์นโยบายสุขภาพพื้นฐาน ทรัพยากร. 20 หน้า.
- เสน่ห์ จามริก, อานันท์ กาญจนพันธุ์, สมศักดิ์ สุขวงศ์, บัณฑิต เศรษฐกิจโรตม์ และจักรกฤษณ์ กวรวจน์. 2546. สุขภาพทรัพยากร ทุนชีวิตของสังคมไทย. เอกสารทางวิชาการฉบับที่ 1 โครงการยุทธศาสตร์นโยบายสุขภาพพื้นฐาน ทรัพยากร. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. 165 หน้า.
- FAO. 2003. Community-based fire management: case studies from China, The Gambia, Honduras, India, the Lao People's Democratic Republic and Turkey. Bangkok, Thailand. 140 p.
- Forestry Development Center. Undated. Community-based Resource Management: A Paradigm Shift in Forestry. University of the Philippines Las Banos. Philippines. 43 p.

อาจารย์ผู้สอน/สถานที่ติดต่อ

รศ. วิพัทธ์ จินตนา Ph.D. (นิเวศวิทยาป่าไม้)	ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์
สาขาที่เชี่ยวชาญ	เวลาราชการ (8.30-16.30 น.) ชั้น 2 ห้อง 209
การจัดการและการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้/ป่าชายเลน	โทรศัพท์/โทรสาร 0 2942 8372 ต่อ 12 / 0 2942 8108
หลักการ และ การจัดการวนเกษตร	E-mail: fforvij@ku.ac.th , jintana_v@hotmail.com
วนศาสตร์ชุมชน	Homepage: http://pirun.ku.ac.th/~fforvij/

